

Beoordeling archeologie

Gemeente	Ooststellingwerf
Plaats	Oosterwolde
Locatie	Rijweg 115
Type document	Plantoetsing aan de hand van een BU+IVO-K
Contactpersoon gemeente	[REDACTED]
Adviseur	[REDACTED]
Datum	01-02-2023

Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens op deze locatie een potstal (825 m²) te realiseren. Er wordt gekozen voor een betonvloer met vorstand, waardoor de volgende afmetingen kunnen worden gehanteerd;

1. Betonvloer 180 mm dik, op ca. 100 mm zandbed (afhankelijk van dikte teelt-laag).
2. Vorstrand 300x400 mm, waar mogelijk afhankelijk van de grondgesteldheid een zandlaag van 100 mm bij komt.

Hiermee komt de diepte van de fundering op ca 500 mm – maaiveld (50 cm -mv).

Beleid

Op de archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart van de gemeente Ooststellingwerf valt het plangebied in drie bijzondere categorieën;

1. Voor het AMK-terrein en de vuursteenvindplaats gelden beleidscategorie WR-a2; archeologisch onderzoek bij ingrepen groter dan 50 m² en dieper dan 30 centimeter.
2. Voor essen geldt als ondergrens respectievelijk 100 m² en 30 cm -mv.
3. Het plangebied heeft een oppervlak van 500 m² wat betekent dat de gemeente archeologisch onderzoek vereist.

Landschap

Het terrein valt binnen een AMK-terrein. De beschrijving hiervan luidt: *‘Terrein met sporen van bewoning. Het betreft een hoge dekzandrug met een intact podzolprofiel, waarop zich een circa 0.8 meter dik esdek bevindt. Bij de aanleg van een weg in 1970 werd hier een graf uit het Laat Neolithicum ontdekt. Verder is op dezelfde dekzandrug Ruinen-Wommels aardewerk aangetroffen. De bewoningssporen die zich over de dekzandrug uitstrekken zijn goed geconserveerd onder het esdek.’*

Historie

Op de kadastrale kaart van 1811-1832 is het plangebied onbebouwd. Op een topografische kaarten van Topotijdreis van 1915-heden is dat nog steeds het geval.

Bureau- en booronderzoek De Streekproef (2018)

Plangebied Rijweg 115 ligt op de noordelijke rand van een dekzandrug. De dekzandrug raakte geleidelijk omringd door veenmoeras, maar is er waarschijnlijk niet volledig in verdronken. Het plangebied maakt deel uit van een AMK-terrein waar in het verleden sporen van bewoning gevonden

zijn uit de periode Neolithicum, Bronstijd, IJzertijd. Op kaarten uit de 19^e eeuw en de eerste helft van de 20^e eeuw maakt het plangebied deel uit van een uitgestrekt akkercomplex. Tussen 1982 en 1993 is de oostelijke loopstal gebouwd die men nu wil verlengen ter plaatse van het plangebied.

De top van het dekzand ligt op dieptes beneden maaiveld variërend van 1,65 tot 2,5 m. Het zand loopt in noordoostelijke richting ruim een meter af. In het noordoostelijke deel is de top van het zand goed bewaard gebleven, maar is er niet of nauwelijks bodemvorming in opgetreden. In het zuidwestelijke deel is de top van het zand aangetast door graafwerk, waarschijnlijk ten behoeve van de bouw van de stal. Op het zand ligt een veenlaag die in het noordoosten een maximaal vastgestelde dikte heeft van 105 cm. Hierop volgen een opgebrachte plaggenlaag en meer recent opgebrachte grond ten behoeve van uitbreiding van het erf. Het onderzoek heeft geen indicatoren opgeleverd van bewerkt vuursteen of scherven aardewerk.

Kortom, In de veenlaag kunnen geïsoleerde archeologische materialen liggen die geassocieerd zijn met bewoning op de dekzandrug. Daarom werd allereerst een archeologische begeleiding geadviseerd die later toch als te veel van het goede is beschouwd, waardoor geen vervolgonderzoek heeft plaatsgevonden.

Conclusie

Op basis van de resultaten van het karterend booronderzoek kan worden gesteld dat het veen (waar de geïsoleerde archeologische materialen aanwezig kunnen zijn) in de boringen die het dichtst in de buurt komen van de geplande bodemingrepen op een veel grotere diepte zit dan de maximale diepte van de geplande ingrepen. Dit betekent dat de bodemingrepen vermoedelijk de eventueel aanwezige archeologie in de veenlagen niet zullen verstoren.

Advies

Vrijgave

De gemeente wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven. De voorgenomen ingreep kan worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Een archeologisch vooronderzoek voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden is derhalve **niet** noodzakelijk.

Verzocht wordt om de volgende tekst in de vergunning op te nemen:

Melding toevalsvondst

Mochten tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, dan dient dit op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet onmiddellijk te worden gemeld aan de Minister (in de praktijk de gemeente Ooststellingwerf als Bevoegd Gezag). Eventuele vondsten dienen gedurende 6 maanden, te rekenen vanaf de datum van de melding, ter beschikking te worden gesteld voor wetenschappelijk onderzoek.

Bronnen

Bongers, J.M.G., 2018: Oosterwolde, Rijweg 115 (Gemeente Ooststellingwerf, Fr.): Een Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O), *Steekproefrapport 2018-04/08*, Zuidhorn (definitief).